

Dosarul nr. 3ra-254/19

Instanța de fond: CA Chișinău – V. Negru

DECIZIE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Partidul politic „Casa Noastră - Moldova”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva hotărârii din data de 01 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Partidul Politic „Casa Noastră Moldova”,

constată:

La 29 ianuarie 2019 Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, solicitând anularea hotărârii nr. 2159 din data de 26 ianuarie 2019 cu privire la respingerea cererii de înregistrare a Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” în calitate de participant la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019, obligarea Comisiei Electorale Centrale să emită o hotărâre de admitere a cererii și să înregistreze Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” în calitate de participant la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019. (f.d.2-5)

În motivarea acțiunii Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” a indicat că în baza hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 1913 din data de 11 decembrie 2018 face parte din lista partidelor și altor organizații cu dreptul de a participa la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019.

La 24 ianuarie 2019 Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” a depus cerere privind înregistrarea partidului în calitate de participant la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019, anexând procesul-verbal nr. 2 din 22 ianuarie 2019 al Consiliului Politic Național al Partidului politic „Casa Noastră - Moldova”,

declarația de participare a Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” cu opțiunea „CONTRA”, copia autenticată de pe statutul partidului politic și procura președintelui Partidului politic „Casa Noastră - Moldova”.

Prin hotărârea nr. 2159 din data de 26 ianuarie 2019 Comisia Electorală Centrală a respins cererea privind înregistrarea Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” în calitate de participant la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019. Motiv de respingere a cererii de înregistrare a Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” a fost invocat faptul punerii la îndoială a exprimării libere a voinței președintelui partidului Grigore Petrenco la semnarea procurii, prin care se împuternicește Alexandr Roșco pentru a depune demers la Comisia Electorală Centrală. De asemenea și faptul dacă ședința Consiliului Politic Național al Partidului politic „Casa Noastră - Moldova”, prin care s-a decis participarea partidului la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019, cu opțiunea „CONTRA”, efectiv a avut loc și dacă a fost întrunit cvorumul necesar pentru vot.

În opinia Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” hotărârea contestată urmează a fi anulată, ori aceasta nu reflectă motive de respingere a cererii privind înregistrarea partidului în calitate de participant la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019 prevăzute în careva acte normative.

Reclamantul susține că odată cu depunerea cererii privind înregistrarea partidului în calitate de participant la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019 a prezentat și toate documentele prevăzute de art. 49 al Codului electoral și Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1025 din 18 iulie 2017. Reprezentantul reclamantului a fost împuternicit pentru depunerea documentelor, prin procură valabilă, cu semnătura olografă a președintelui partidului.

Mai mult ca atât, președintele partidului Grigore Petrenco în mod deschis și imediat, a confirmat autenticitatea semnăturii sale pe procură, în declarația acestuia pentru portalul de știri moldnews.md.

Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” în susținerea cererii a mai făcut trimitere la jurisprudența Curții Constituționale, Curții de Apel Chișinău și prevederile art.80, alin. (3) al Codului de procedură civilă.

Reclamantul a indicat că prin decizia din 11 septembrie 2018 Curtea de Apel Chișinău a examinat o situație similară cu cea din speță, constatând legalitatea procurii din 23 aprilie 2018, consemnată de președintele partidului. Mai mult, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2018 s-a făcut referire la pct. 4.84 al statutului partidului, potrivit căruia prim-vice-președinte al partidului poate fi împuternicit atât prin procura președintelui, cât și prin actul Consiliului Politic Național (Prim-vice-președinții Partidului îndeplinesc însărcinările puse în seama lor de către Președintele Partidului, Consiliul Politic Național și Biroul Permanent Central).

La caz, Comisia Electorală Centrală, prin hotărâre, a recunoscut că Alexandr Roșco a fost împuternicit pentru depunerea cererii de înregistrare și prin procesul-verbal al Consiliului, însă, Comisia și-a făcut o concluzie absurdă că aceasta este o „împuternicire paralelă”, ceea ce „contravine prevederilor statutare ale partidului”.

Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” consideră că hotărârea contestată este bazată numai pe unele presupuneri, fără nici o întemeiere legală și cu încălcarea prezumției nevinovăției a solicitantului.

Referitor la al doilea motiv de respingere a cererii, reclamantul a menționat că la primirea documentelor și semnarea actului de transmitere-recepționare a documentelor electorale, reprezentantul Comisiei Electorale Centrale nu a pus la îndoială faptul că ședința Consiliului Politic Național din 22 ianuarie 2019 a avut loc.

Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” susține că motivele de respingere a cererii sunt neîntemeiate, ori faptul neprezentării borderoului cu semnăturile membrilor Consiliului nu constituie termei de respingere a cererii și nu este prevăzut în legislația ce reglementează raporturile electorale.

Mai mult, pct. 3 al Instrucțiunii privind modul de participare a partidelor politice și altor organizații social- politice la compania electorală pentru referendumul republican prevede că cererea este însoțită de procesul-verbal al ședinței organului abilitat conform normelor statutare privind participarea la referendumul republican, al cărui model este prezentat în Anexa nr. 2 a instrucțiunii. Reclamantul s-a conformat prevederilor legale sus- menționate și a prezentat procesul – verbal, iar autenticitatea lui a fost confirmată prin semnăturile președintelui și a secretarului ședinței respective.

Prin hotărârea din data de 01 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Partidul politic „Casa Noastră - Moldova”. (f.d. 127, 128-139)

Împotriva hotărârii instanței de fond la 02 februarie 2019 Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii din data de 01 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii integral.

Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” la 04 februarie 2019 a depus recurs motivat, având aceleași solicitări. În argumentarea recursului a indicat că instanța de fond referitor la semnătura aplicată pe procură a preluat concluzia Comisiei Electorale Centrale, fără a o combate cu careva argumente plauzibile. Recurentul insistă asupra faptului că semnătura este aplicată olograf de către președintele partidului Grigore Petrenco și nu este prin facsimil, că ședința Consiliului Politic Național al Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” a avut loc la 22 ianuarie 2019, a întrunit cvorumul. Mai critică hotărârea primei instanțe și prin faptul că nu a examinat toate argumentele invocate în cererea de chemare în judecată.

La 06 februarie 2019, ora 08.25 prin intermediul faxului a depus referință Comisia Electorală Centrală , prin care a solicitat respingerea recursului înaintat de Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” cu menținerea hotărârii din 01 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău. În susținerea solicitării a indicat că hotărârea Comisiei Electorale Centrale a fost adoptată în conformitate cu legea.

Prin prisma art. 72, alin. (3) al Codului electoral contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii sau adoptării hotărârii.

În conformitate cu art. 74, alin. (6) al Codului electoral împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat în prima instanță hotărârea contestată la data de 01 februarie 2019.

Calea de atac în ordine de recurs a fost demarată de Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” în interiorul termenului legal, ori cererea de recurs a fost înregistrată în secția scrisori și audiență a Curții Supreme de Justiție la 02 februarie 2019, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe aceasta. (f.d. 146)

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu criticile formulate în recurs, materialele cauzei și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de către Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” neîntemeiat și care urmează să fie respins din considerentele ce preced.

În conformitate cu art.73, alin. (7) al Codului electoral, contestațiile depuse la instanțele de judecată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Legii contenciosului administrativ.

Conform art. 30, alin. (3) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din data de 10 februarie 2000, recursul se judecă în condițiile Codului de procedură civilă.

Prin prisma art. 442, alin. (1) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, judecând recursul, verifică în limitele invocate în recurs și în baza referinței intimatului, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. a) al Codului de procedură civilă instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În speță, Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” invocă ilegalitatea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2159 din data de 26 ianuarie 2019 cu privire la respingerea cererii de înregistrare a Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” în calitate de participant la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019.

Instanța de recurs constată că la 18 ianuarie 2019 Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” a depus la Comisia Electorală Centrală cerere, prin care a solicitat înregistrarea în calitate de participant la referendumul republican, prezentând procesul – verbal nr. 1 din 11 ianuarie 2019 al Consiliului Politic Național al Partidului politic „Casa Noastră - Moldova”, declarația de participare a Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” cu opțiunea „BOICOT”, copia autenticată de pe statutul partidului politic și cererea privind confirmarea persoanei responsabile de finanțare.

Cererea a fost examinată în ședința Comisiei Electorale Centrale din data de 24 ianuarie 2019, la care a fost prezent și prim - vicepreședintele Partidului Politic „Casa Noastră - Moldova”, Alexandr Roșco.

Prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2134 din data de 24 ianuarie 2019 s-a respins cererea de înregistrare a Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” în calitate de participant la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019.

În motivarea hotărârii Comisia Electorală Centrală a indicat faptul că opțiunea expusă în declarația Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” și anume „BOICOT”, vine în contradicție cu principiile directe ale desfășurării alegerilor în Republica Moldova. Un alt motiv de respingere a cererii a fost invocat faptul că documentele depuse la Comisia Electorală Centrală pentru înregistrare în calitate

de participant la referendum, au fost prezentate de către prim-vice-președintele partidului, fără a fi mandatat în acest sens.

Totodată, din materialele dosarului rezultă că prim-vicepreședinte Alexandr Roșco la ședința Comisiei Electorale Centrale din 24 ianuarie 2019 a fost prezent, însă după ce a luat cunoștință cu proiectul hotărârilor asupra subiectelor ce urmează a fi examinate, a părăsit ședința Comisiei.

Partidul politic „Casa Noastră - Moldova”, după ce a fost respinsă cererea din data de 18 ianuarie 2019, tot la 24 ianuarie 2019 a depus repetat cerere privind înregistrarea partidului în calitate de participant la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019, anexând un alt proces-verbal, nr. 2 din 22 ianuarie 2019 al Consiliului Politic Național al Partidului politic „Casa Noastră - Moldova”, prin care a fost schimbată opțiunea din „BOICOT” în „CONTRA”, declarația de participare a Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” cu opțiunea „CONTRA”, copia autentificată a statutului partidului politic și procura președintelui Partidului politic „Casa Noastră - Moldova”.

Noua cerere cu pachetul de documente a fost discutată în cadrul ședinței Comisiei Electorale Centrale din data de 26 ianuarie 2019.

Prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2159 din data de 26 ianuarie 2019 s-a respins cererea de înregistrare a Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” în calitate de participant la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019.

Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” a criticat hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2159 din data de 26 ianuarie 2019, invocând faptul că acesta contravine prevederilor art. 49 al Codului Electoral, a Instrucțiunii privind modul de participare a partidelor politice și altor organizații social-politice la compania electorală pentru referendumul republican, aprobată prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1025 din 18 iulie 2017.

Potrivit pct. 3 al Instrucțiunii privind modul de participare a partidelor politice și altor organizații social-politice la compania electorală pentru referendumul republican, aprobată prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1025 din 18 iulie 2017 cererea este însoțită, după caz, de următoarele documente: procesul-verbal al ședinței organului abilitat conform normelor statutare privind participarea la referendumul republican, declarația privind opțiunea aleasă la referendumul republican: „pentru” sau „contra”, copia statutului partidului politic sau organizației social-politice, cu toate modificările și completările, înregistrat la Ministerul Justiției, cererea privind confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală, conform criteriilor stabilite de Regulamentul cu privire la activitatea reprezentanților cu drept de vot consultativ ai concurenților electorali, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 383 din 12 decembrie 2006, în cazul efectuării cheltuielilor aferente campaniei electorale, cererea privind confirmarea persoanei responsabile de finanțe (trezorerul).

Din analiza procesului – verbal nr. 155 din 26 ianuarie 2019 și a hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2159 din data de 26 ianuarie 2019 rezultă că au apărut îndoieli la exprimarea liberă a voinței președintelui partidului Grigore Petrenco la semnarea procurii anexate la demers, ori aceasta nu conține semnătura olografică a președintelui partidului, fiind aplicată semnătura prin facsimil.

Aici, Colegiul menționează că potrivit pct. 4.82.6 din statutul Partidului politic „Casa Noastră - Moldova”, subiectul cu drept de reprezentare a partidului în relațiile oficiale cu instituțiile și cu autoritățile publice naționale este președintele partidului, iar prim-vicepreședintele, conform pct. 4.84.4 din statut, poate să reprezinte partidul doar în cazul delegării sale de către președintele partidului.

Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” la 24 ianuarie 2019 a depus cererea de înregistrare a Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” în calitate de participant la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019, prezentând procura nr. 1 din data de 01 ianuarie 2019. (f.d. 84)

În conformitate cu prevederile art. 246, alin. (1) al Codului civil, acordarea împuternicirilor se efectuează prin exprimarea voinței față de persoana care se împuternicește sau față de terț în a cărui privință va avea loc reprezentarea.

Prin prisma prevederilor art.80, alin. (1), (3) ale Codului de procedură civilă rezultă că împuternicirile persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege. Procurile eliberate în numele persoanei juridice conform actelor de constituire se semnează de către administrator sau de către altă persoană împuternicită.

Colegiul menționează că Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” a prezentat procura nr.1 din data de 01 ianuarie 2019, doar la cererea repetată înregistrată la data de 24 ianuarie 2019 și după ce a luat cunoștință cu proiectul hotărârii, prin care Comisia Electorală Centrală a refuzat înregistrarea Partidului, deși dispunea de această procură la momentul depunerii cererii inițiale din 18 ianuarie 2019.

În speță, s-a constatat că la examinarea procurii prezentate Comisia Electorală Centrală a suspectat că aceasta nu este semnată olograf de președintele partidului Grigore Petrenco, pe care a fost aplicată o semnătură facsimil.

În acest context instanța de recurs indică că valabilitatea unei procuri este condiționată de semnarea olograf de persoana reprezentată. Nici un act normativ adoptat de Comisia Electorală Centrală precum și nici statutul Partidului Politic „Casa Noastră - Moldova” nu prevăd semnătura facsimil. Având în vedere cele menționate rezultă că Comisia Electorală Centrală corect a invocat drept temei de respingere a cererii faptul că la demersul înaintat nu a fost prezentată procura eliberată în conformitate cu prevederile legale, adică semnată olograf de către președintele Partidului Grigore Petrenco.

Astfel, împuternicirile prim - vicepreședintelui Partidului Politic „Casa Noastră - Moldova”, Alexandr Roșco, la momentul depunerii cererii de înregistrare nu au fost confirmate, deși potrivit pct.2 al Instrucțiunii mai sus- indicate, demersul privind înregistrarea în calitate de participant la referendum urmează a fi semnat de persoana abilitată conform normelor statutare.

La caz, Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” a susținut că semnătura de pe procură aparține președintelui partidului și este aplicată olograf, președintele partidului Grigore Petrenco în mod deschis și imediat a confirmat autenticitatea semnăturii sale de pe procură, prin intermediul portalului de știri moldnews.md.

Instanța de recurs nu poate reține ca fiind întemeiat acest argument, ori președintele partidului își poate exprima voința de acordare a împuternicirilor, aplicând semnătura olograf pe document și nu prin declarații publice pe portalul de știri, post factum examinării demersului.

De asemenea, nu poate fi reținut ca fiind întemeiat argumentul recurentului precum că împuternicirile acordate acestuia sunt confirmate, atât prin procura nr.1 din data de 01 ianuarie 2019 eliberată de președintele partidului, cât și prin procesele-verbale nr. 1 din 11 ianuarie 2019 și nr. 2 din 22 ianuarie 2019 ale ședinței Consiliului Politic Național, din care rezultă că lui Alexandr Roșco i-au fost acordate de consiliu împuterniciri în vederea depunerii setului de documente la Comisia Electorală Centrală pentru înregistrarea partidului în calitate de participant la referendumul republican din 24 februarie 2019, ori acestea contravin pct. 4.84.4 din statut.

Cu referire la argumentul Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” precum că atât Comisia Electorală Centrală, cât și instanța de fond, urmau să recunoască procura ca fiind valabilă, ori prin decizia din 11 septembrie 2018 Curtea de Apel Chișinău a fost examinată o situație similară cu cea din speță, constatând legalitatea procurii din 23 aprilie 2018, consemnată de președintele partidului, Colegiul menționează că cauza menționată nu este similară cu prezenta speță și nu poate fi invocată ca practică.

Prin urmare, Colegiul conchide că instanța de fond corect a reținut ca fiind neîntemeiate argumentele Partidului politic „Casa Noastră - Moldova”, ori nu au fost prezentate probe admisibile și pertinente pentru a confirma că semnătura aplicată pe procura nr. 1 din data de 01 ianuarie 2019 nu este facsimil și este semnată olograf de președintele partidului Grigore Petrenco.

Unt alt temei pentru care a fost respinsă cererea de înregistrare a Partidului politic „Casa Noastră - Moldova” în calitate de participant la referendumul republican consultativ din 24 februarie 2019, a servit lipsa borderoului cu semnături a membrilor Consiliului Politic Național al Partidului politic „Casa Noastră - Moldova”, care au participat la ședința Consiliului din data de 22 ianuarie 2019 și care au votat pentru opțiunea „CONTRA”. În cadrul ședinței Comisiei Electorale Centrale din data de 26 ianuarie 2019 reprezentantul Partidului politic „Casa Noastră - Moldova”, Alexandr Roșco a recunoscut că lipsa borderoului este o omisiune a declarantului.

Analizând argumentele recursului coroborate cu circumstanțele de drept, pe care este întemeiată hotărârea Curții de Apel Chișinău din data de 01 februarie 2019 instanța de recurs consideră că s-a ajuns la o concluzie corectă și argumentată cu privire la respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de către Partidul politic „Casa Noastră - Moldova”, ori instanța de fond a determinat corect circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, apreciind probele prezentate de părți în corespundere cu prevederile art. 130 al Codului de procedură civilă, multiaspectual, complet, în ansamblul și interconexiunea lor, aplicând corect normele de drept material și procedural.

Astfel, ținând cont de cele expuse și având în vedere faptul că hotărârea din data de 01 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține hotărârea din data de 01 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Partidul politic „Casa Noastră - Moldova”.

Se menține hotărârea din data de 01 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Partidul politic „Casa Noastră - Moldova” împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Maria Ghervas